

۹- شرایط کار و اصول نگهداری حیوانات آزمایشگاهی

((براساس کدهای راهنمای ابلاغ شده از وزارت بهداشت))

مقدمه:

حیوانات نقش بسیار مهمی در ارتقاء علوم پزشکی داشته و مبانی اخلاقی و تعالیم ادیان الهی حکم می کنند که به حقوق حیوانات پایبند باشیم، اگرچه ممکن است در زمینه های مختلف علمی پژوهشی حقوق انسانها نیز رعایت نشده و گهگاه اعمال ضد اخلاقی دیده شود ولی بهر حال هر چه به سمت توسعه بالنده و پایدار قدم برمی داریم ضرورت های همراه آن را باید پذیرفته و رعایت حقوق حیوانات در زمینه پژوهشی هم از جمله آنها می باشد بر این اساس محققین می بایست در پژوهشهایی که بروی حیوانات صورت می گیرد، اصول اخلاقی پژوهش حیوانات را رعایت کنند. در این خصوص شرایط نگهداری و کار با حیوانات آزمایشگاهی برای هر یک از اهداف تحقیق و پژوهش ارایه میگردد.

شرایط نگهداری و حمل و نقل حیوانات آزمایشگاهی

- ✓ قفس ها امکان استراحت حیوان را به خوبی داشته باشند.
- ✓ حیوانات در مجاورت حیوانات شکارچی خود قرار نگیرند.
- ✓ قفس به طرز مناسبی برای مشاهده توسط فرد مراقب قرار گرفته باشد.
- ✓ امکان آسیب و جراحت حیوان در اثر جابجایی وجود نداشته باشد .
- ✓ تغذیه حیوان به طور مناسب صورت گیرد
- ✓ شرایط تنظیم حرارت و پروددت ،نور و هوای تنفسی تا حمل به محل دایم حیوان فراهم باشد.
- ✓ وسیله نقلیه حمل حیوان دارای شرایط و مجوز لازم برای محل حیوان مربوطه باشد.
- ✓ فضا و قفس مناسب متناسب با گونه حیوان وجود داشته باشد.
- ✓ تهویه و تخلیه فضولات بنحوی صورت گیرد که بوی آزار دهنده وامکان آلرژری زایی و انتقال بیماری وجود نداشته باشد.

✓ ذخایر آب و غذا، روشنایی و رنگ مناسب در محل نگهداری حیوانات بکار رفته باشد.

✓ فضا برای ذخیره سازی اجساد و لاشه حیوانات جهت دفع و نگهداری آنها در فریزر مناسب به

✓ این منظور وجود داشته باشد.

✓ فضای کافی و راحت برای پرسنل مراقب حیوان و متخصص در این زمینه وجود داشته باشد.

✓ فضای کافی برای استراحت مراقبین به جهت شرایط نگهداری بهینه حیوان وجود داشته باشد.

✓ سلامت حیوان توسط فرد تحویل گیرنده کنترل شود.

✓ از حیوانات بیمار یا دارای شرایط ویژه مثل بارداری و شیردهی استفاده نشود.

✓ فرصت لازم برای سازگاری حیوان با محیط و افراد قبل از پژوهش فراهم شود.

✓ قبل از ورود حیوانات، براساس نوع و گونه شرایط لازم نگهداری وجود داشته باشد.

✓ در صورت نگهداری در فضای باز حیوان بایستی دارای پناهگاه ویژه باشد.

✓ در فضای بسته شرایط لازم از نظر نور، اکسیژن، رطوبت، دما، فراهم باشد.

✓ قفس ها و دیوارها و کف و سایر بخش های ساختمانی قابل شستشو و ضد عفونی باشد.

✓ فضا و ساختمان محل نگهداری دارای امکانات لازم برای سلامت حیوانات باشد.

✓ قرنطینه حیوان تازه وارد شده، رعایت شود.

✓ شرایط حرارت و برودت ، نور و هوای تنفسی از محل خرید ،حمل تا انتقال به محل دایمی حیوان فراهم باشد.

✓ وسیله نقلیه حمل حیوان، دارای شرایط و مجوز لازم داشته باشد .

✓ فضا و قفس با گونه حیوان متناسب باشد.

✓ قفس ها امکان استراحت حیوان را داشته باشند.

✓ حیوانات در مجاورت حیوانات شکارچی خود قرار نگیرند.

✓ قفس ها برای مشاهده توسط فرد مراقب مناسب باشد.

✓ امکان فرار حیوان از قفس وجود نداشته باشد .

- ✓ صداهای اضافی که باعث آزار حیوان می شوند از محیط حذف شود.
- ✓ امکان آسیب و جراحت حیوان در اثر جابجایی وجود نداشته باشد.
- ✓ از مواد ضد عفونی کننده استاندارد، برای تمیز کردن محیط و استریل نمودن وسایل استفاده شود.
- ✓ تغذیه و آب مصرفی حیوان مناسب باشد.

- ✓ بسترومحل استراحت حیوان بصورت منظم تمیز گردد.
- ✓ تهویه و تخلیه فضولات به طور پیوسته انجام شود به نحوی که بوی آزار دهنده و امکان آلرژی زایی و انتقال بیماری به حیوانات آزمایشگاهی وجود نداشته باشد.
- ✓ ذخایر آب و غذا، روشنایی و رنگ مناسب در محل نگهداری حیوانات بکار گرفته شود.
- ✓ فضا برای ذخیره سازی اجساد و لاشه حیوانات و دفع آنها وجود داشته باشد.
- ✓ فضای کافی و راحت برای پرسنل اداری و تخصصی و تکنسین ها وجود داشته باشد.
- ✓ کارکنان باید آموزش کار با حیوانات را دیده باشند.
- ✓ فضای کافی برای استراحت مراقبین و ... وجود داشته باشد.
- ✓ کارکنان باید اهمیت کار پژوهش با حیوانات را فرا گیرند.

- ✓ سلامت حیوان، توسط فرد تحویل گیرنده کنترل شود.
- ✓ از حیوانات بیمار یا دارای شرایط ویژه مثل بارداری و شیردهی استفاده نشود.
- ✓ فرصت لازم برای سازگاری حیوان با محیط و افراد، قبل از پژوهش فراهم شود.
- ✓ قبل از ورود حیوانات، براساس نوع و گونه، شرایط لازم نگهداری فراهم باشد.
- ✓ در صورت نگهداری در فضای باز، حیوان باید دارای پناهگاه باشد.
- ✓ در فضای بسته شرایط لازم از نظر نور، اکسیژن، رطوبت، دما، فراهم شود.
- ✓ قفس‌ها و دیوار کف و سایر بخش‌های ساختمانی قابل شستشو و قابل ضد عفونی کردن باشد.
- ✓ شستشو و ضد عفونی کردن فضای نگهداری به طور پیوسته باید انجام شود.
- ✓ فضا و ساختمان نگهداری دارای امکانات لازم برای سلامت حیوانات باشد.

شرایط خاص اجرای پژوهش های حیوانی

- ✓ گونه خاص حیوانی برای آزمایش مناسب با تحقیق انتخاب شده باشد.
- ✓ حداقل حیوان مورد نیاز برای صحت آماری و حقیقی پژوهش استفاده شده باشد.
- ✓ امکان استفاده از برنامه های جایگزینی بهینه بجای استفاده از حیوان وجود نداشته باشد.
- ✓ حداقل آزار در مراحل مختلف تحقیق و در روش اتلاف حیوان پس از تحقیق بکار رفته باشد.
- ✓ در پروپوزالهای پژوهشی کدهای کار با حیوانات رعایت شده باشد
- ✓ در کل مدت مطالعه اصول اخلاقی کار با حیوانات رعایت شده باشد.
- ✓ نتایج تحقیق منجر به ارتقاء سلامت جامعه می گردد.